

ANTI-AUGUSTA EFEKT aneb s minimem vody a bez chemie

V posledním vydání čtvrtletníku Golf Course Architecture jsem si s velkým zájmem přečetl článek s nadpisem Anti-Augusta Syndrom, který popisuje právě probíhající redesign na legendárním hřišti Pinehurst No. 2 v Severní Karolíně. Návrat k přírodě ve smyslu ekologické údržby, významného ušetření nákladů za vodu a eliminace chemických hnojiv by měl být velkou inspirací pro další světová hřiště. Která se přidají?

Pohled do divokých roughů na Casa Sereně. V tuzemském prostředí je toto jedna z možných cest spojení hřiště s okolní přírodou. I takováto plocha ale potřebuje údržbu

Původním architektem Pinehurstu byl Donald Ross a hřiště bylo a je považováno za jedno z jeho nejhezčích, možná nejpovedenějších vůbec. Ještě donedávna se od ostatních amerických zvukných hřišť nikterak nelišilo. Pinehurst byl otevřen na podzim v roce 1907. Otevřena byla kompletní osmnáctka v délce 5 860 yardů (tedy přes 5 300 metrů). V roce 1909 se začala psát slavná tradice turnaje The Men's United North and South Amateur Championship, který se na hřišti hraje dodnes.

Greeny v kocovině ideální

„Mnoho greenů bylo přemístěno na jiné místo. Okolí nových greenů doznalo dramatického tvarování s mnoha bunkery, které jsou zakomponovány do původního, divoce členitého písčového terénu. To vše klade důraz a vyvíjí tlak na správný shot,“ psal Donald Ross v místním

tisku už v roce 1915. Celý projekt redesignu greenů byl dokončen až v roce 1917, kdy Ross svého cíle, přetvarovat greeny a dostat do nich plošné zvlnění, dosáhl. Hned v následujícím roce zaznamenal na hřišti slavné vítězství, první ze tří v řadě, bouřlivák a geniální golfista Walter Hagan. Přestože na

Na hřišti zaznamenal slavné vítězství, první ze tří v řadě, bouřlivák a geniální golfista Walter Hagan. Přestože na první odpal prvního kola přišel rovnou z celonočního večírku, zahrál na nově modelovaných greenech neuvěřitelných 66 ran.

první odpal prvního kola přišel rovnou z celonočního večírku, zahrál na nově modelovaných greenech neuvěřitelných 66 ran! Věhlas hřiště se velmi rychle šířil. Přibývalo stále více hráčů, kteří si na něm chtěli zahrát. Tento tlak stejně jako v současné době přinesl požadavek na zvýšení kvality a jejího udržení co nejdéle, pokud možno po celou sezonu.

U greenů hraje pestřeji

Proto také hřiště jako vůbec jedno z prvních v USA dostalo v roce 1932 první závlahový systém, kterému Donald Ross s láskou říkal five-miles system. V roce 1935 Ross zapracoval ještě na další renovaci. Tentokrát bylo důvodem ztížení hřiště před turnajem PGA Championship, který se tam chystal na rok 1936. Součástí úprav bylo zvýšení greenů a celkové prodloužení hřiště na 6 789 yardů (přes 6 100 metrů). Mimochodem, aby se přestavba greenů stihla, přistoupil Donald Ross k osetí jílkovou směsí v zimě. Během renovace se Ross rozhodl upravit okolí greenů větší modelací, respektive tvarováním vyšších kopečků, a k tomu poznamenal: „Takové tvarování nabízí mnoho různých typů krátkých ran, které není možné zahrát z žádné překážky v okolí greenů.“ Donald Ross začíná modelovat okolí greenů pro ztížení hry a tím vyvíjí tlak na hráče, aby

Pohled na Pinehurst No. 2 před zahájením rekonstrukce. Na první pohled vypiplané, vyumělkované, typicky americké hřiště. Aby se tráva udržela ve stínu stromů, musel i tam dosáhnout závlahový systém

Redesign z pera Coore & Crenshaw se odehrál především v okolních plochách. Trávu nahradily bezúdržbové Sandscapes

používali rozdílné typy a druhy krátkých ran, aniž k takovému ztížení potřeboval překážky. Připomeňme si, že drtivá většina hřišť té doby vypadala jako například hřiště v Mariánských Lázních. Okolí greenů bylo bez tvarování a modelace, jedinou překážkou tedy byl buď bunker, nebo voda. Sepětí Donalda Rosse s hřištěm bylo obrovské, a to až do jeho úplného konce. I smrt

zastihla architekta při práci na hřišti v roce 1948. Vývoj hřiště to ale nezastavilo. V roce 1951 bylo opět prodlouženo, a to na celkových 7 007 yardů (stejně dlouhá je kutnohorská Casa Serena při PARU 71). V tom roce se na hřišti odehrál také Ryder cup, který vyhráli Američané v poměru 9,5 ku 2,5.

Phila Mickelsona na turnaji U.S. Open v roce 1999. Bohužel Payne nedlouho po tomto vítězství, kdy jako jediný hráč skončil turnaj pod PAREM hřiště, tragicky ve svém letadle umírá. Na památku Payna Stewarta a jeho slavného vítězství je před klubovnou Paynova socha ve vítězném gestu po proměněném puttu. Další U.S.

Připomeňme si, že drtivá většina hřišť té doby vypadala jako například hřiště v Mariánských Lázních. Okolí greenů bylo bez tvarování a modelace, jedinou překážkou tedy byl buď bunker, nebo voda.

Místo pro start kariéry

V roce 1952 vyhrál The Men's United North and South Amateur Championship Jack Nicklaus. O deset let později bylo hřiště, jak jinak, opět redesignováno za účelem dalšího prodloužení, tentokrát na 7 058 yardů. Profesionální golf se vrací na Pinehurst v roce 1991. Hřiště bylo pro turnaj zkráceno na 7 005 yardů a PAR 71. Vzápětí je klasifikováno jako jedno z nejobtížnějších a neodpouští žádné chyby. Osudy hráčů slavných jmen se nejednou váží k vítězství na hřišti Pinehurst No. 2, často svou hvězdnou kariéru odstartovali nebo potvrdili právě zde. Nezapomenutelným 15 stop dlouhým puttem na posledním, 18. greenu, porazil Payne Stewart

Open se bude hrát na renovovaném Pinehurst No. 2 v roce 2014.

Co je přírodní, je dobré

Zdálo by se, jako by po smrti Donalda Rosse už k žádnému většímu zásahu do hřiště nedošlo. Zdání ale klame. Letos tu začala velmi zásadní a rozsáhlá rekonstrukce. Rekonstrukce, která jako by vracela hřiště k původnímu stylu, k původní myšlence. To by ale byl pro tak zásadní rozhodnutí malý důvod. Těch důvodů je víc a mnohé z nich jsou jistě víc než jen rozhodnutí obchodní. Po desetiletí jsme my golfisté tlačeni k iluzi, že vzorem té nejvyšší kvality je Augusta National. Jako by

Takto vypadalo hřiště v roce 1950. Dnešní rekonstrukce vrátila hřiště do jeho původního stylu

Socha před klubovnou bude navždy připomínat vítězné gesto slavného hráče Payna Stewarta po proměněném puttu na 18. greenu při U.S. Open v roce 1999

se v týdnu, kdy se Masters hraje, zastavil celý golfový svět.

Hřiště je mimo „záběry kamer“ doslova skenováno, jestli je každé stéblo trávy správně zastřižené. Golf na „entou“, víc než hysterie. Zástupy sekaček ve vojenském šiku nemilosrdně sestřihují fairway po fairway. Je tohle ten golf s velkým G? A jak asi bude Augusta reagovat na nové trendy v golfové architektuře, v údržbě golfových hřišť současnosti? Co je přírodní, je dobré, co je ekologické, je žádoucí. Údržba bez pesticidů, bez přehnané aplikace chemických hnojiv a hlavně s omezeným závlahovým režimem, protože vody ubývá.

Jak je patrné, tráva si s tímto novým trendem umí poradit určitě mnohonásobně lépe než my golfisté. Greeny zelenější než zelené, fairwaye šťavnatější než šťavnaté, voda průzračnější než průzračná... Jak asi vypadala hřiště před 100 a více lety? Bez závlahových systémů, bez chemie, bez golfové hysterie? A to je právě ten důvod, proč se Pinehurst No. 2 rekonstruuje.

Ekologicky, písek místo roughů

K projektu redesignu byli pozváni Bill Coore a Ben Crenshaw, slavní američtí golfovní architekti. Jejich práce by se dala přiblížit několika fakty. 14,1 hektaru travního drnu bylo odstraněno a nahrazeno pískem – sandscapes, nikoli sandy waste area, jak se používá na některých golfových hřištích u nás. Tyto plochy zůstanou bezúdrž-

bové. Z původních 1 150 postřikovačů zůstalo na celém hřišti pouhých 450. Tedy abychom si přiblížili, o jak dramatickou změnu jde: z původního třířadového paralelního rozvodu zůstala na každé fairwayi pouze jedna, prostřední řada postřikovačů.

Pro srovnání na rakouské Fontaně je na celém hřišti nainstalováno přes 2 500 postřikovačů! Potřeba závlahové vody se snížila minimálně o dvě třetiny. V našich klimatických podmínkách se na závlahu spotřebuje na kvalitním, plně zavlažova-

ném osmnáctijamkovém hřišti okolo 100 000 kubíků vody za sezonu. Ale vraťme se zpět na Pinehurst No. 2. Po dokončení rekonstrukce nebude na hřišti žádný rough. Fairwaye totiž v místě, kam nedosáhne závlahový systém, plynule přejdou do pískových sandscapes. Aby nedocházelo k zavátí písku do hracích ploch, je v těchto sandscapes vysazena vegetace, která takové prostředí přežije. Dokážete si představit, jak bude takový přechod mezi zavlažovanou fairwayí a okolím vypadat? Už nebude žádná přesně strojem strážná linka

Pohled do hřiště po dokončené rekonstrukci

Pohled na slavný „Amen Corner“ na hřišti Augusta National. Každé stéblo trávy je pod kontrolou. Je Augusta tím správným vzorem, měřítkem kvality pro golfová hřiště?

oddělující fairway od semi-roughu. Bude to naopak okolní příroda, která bude jakoby do golfu vstupovat z okolí. Ale přesto nemusí jít o méně výhodnou situaci. Pokud totiž skončí váš míč v roughu na Casa Sereně nebo na Albatrossu a máte-li štěstí a najdete jej, následná rána z takto golfově nelibivé situace bude velmi náročná.

ne. Tak jako fairway na British Open v několika posledních letech. Všechny tyto změny se provádějí na hřišti, které bude hostit oba U.S. Open, ten mužský i ten ženský, v roce 2014! A proto je tento zásah tak významný, až revoluční. Trendem je návrat do zlaté éry, do doby, kdy byl Pinehurst No. 2 postaven. Cílem tehdy

Detail údržby břehů potoku na Augusta National. V Augustě není na hřišti nikde kus přírody, která by snad zůstala bez úpravy, ponechána svému osudu...

Golf se bude hrát dál. Jen hřiště nebudou pro okolní přírodu takovou environmentální zátěží, protože budou potřebovat méně vody, méně chemie, přesto budou zajímavým, na první pohled esteticky tvarovaným kusem přírody.

Máme co dělat, abychom se vrátili nejbližší cestou zpět na hratelné místo, odkud budeme moci ve hře regulérně pokračovat. Ne tak ze sandscapů.

Návrat ke kořenům

Nový přístup k používání drasticky menšího objemu závlahových dávek na hřištích můžeme pozorovat již delší dobu na některých anglických hřištích. Pokud je oseta fairway s podílem kostřavy, pak i dlouhodobější výpadek závlahy přežije. Kostřava má totiž schopnost přejít do tzv. dormance, tedy zmírní své vitální funkce na minimum a stres přežije. Dormance se projevuje také změnou barvy. Výrazná zelená zešedne a zežlout-

bylo stavět hřiště hratelná, hřiště, na kterých si zahrají všechny kategorie hráčů. Tento cíl platí dál. Odlišné je jen to, že v dnešní době moderního vybavení, dosažených délek odpařů a spinů míčů to budou mít profesionálové mnohem a mnohem složitější. Neraď bych, aby došlo k mýlce, že se Pinehurst stává přírodním hřištěm. Přírodní hřiště je takové, které se snaží s minimem terénních úprav zasadit do existující krajiny. Vyznačuje se malým objemem zemních prací. Ale Pinehurst, jak jsme sledovali v tomto článku, doznalo mnoha rekonstrukcí, při kterých docházelo k významným přesunům hmot.

Novum tedy není v malém, až minimálním objemu tvarování, ale v přístupu k následné údržbě hřišť. A ta je klíčem k udržitelnému rozvoji. Golf se bude hrát dál. Jen hřiště nebudou pro okolní přírodu takovou environmentální zátěží, protože budou potřebovat méně vody, méně chemie, přesto budou zajímavým, na první pohled esteticky tvarovaným kusem přírody. A proto je rekonstrukce Pinehurst tak důležitá. Probíhá totiž na hřišti, které je pravidelně ve světovém TOP 10. Američané zbroutil golfový diamant! Nyní nastal čas, aby Pinehurst následovala další hřiště. Myslíte, že třeba i u nás?